

Αθήνα, 13 Δεκεμβρίου 2005

Αρ. Πρωτ. : 4045.2.2/05

Χειριστές: Χάρης Παπαχαλαράμπος

Μαρία Βουτσίνου

Τηλέφωνο: 21 0 72 89 805

21 0 72 89 609

Φαξ: 21 0 72 92 129

Προς
Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
Κλάδο Διεύθυνσης & Ασφάλειας
Διεύθυνση Αλλοδαπών
Π. Κανελλοπούλου 4
101 77 Αθήνα

Αξιότιμοι κυρίες, κύριοι,

Θα επιθυμούσα να σας ενημερώσω δια του παρόντος ότι κλιμάκιο της ανεξάρτητης αρχής μας διενέργησε στις 6.12.2005 επίσκεψη και αυτοψία στα κρατητήρια της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών. Αφορμή της εν λόγω επίσκεψης αποτέλεσε η υπ' αριθμ. 4045/2005 αναφορά, η οποία υπεβλήθη στο Συνήγορο του Πολίτη σχετικά με τη σύλληψη δύο αλλοδαπών από το Τμήμα Ασύλου, μετά από παραίτησή τους από την εξέτασή του αιτήματος ασύλου, καθώς και τη νομιμότητα της εκδοθείσας εις βάρος τους απόφασης απέλασης αλλά και το αξιοπρεπές των συνθηκών της εκεί κράτησής τους. Κατόπιν ακολούθησε στις 15.12.2005 επίσκεψη του υπογράφοντος Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη στην Υποδιεύθυνση Αλλοδαπών Αθηνών και συνάντηση με τον Προϊστάμενο Αστυνομικό Διευθυντή, κ. Μπαλάκο, ώστε να τον ενημερώσει για τις διαπιστώσεις του Συνηγόρου του Πολίτη αναφορικά με τα ανωτέρω θέματα και ειδικότερα την πρακτική των υπηρεσιών της ανωτέρω Υποδιεύθυνσης να προβαίνουν σε έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων νομιμοποίησης των μεταβατικών διατάξεων του Ν. 3386/2005. Επιπλέον δε οφείλουμε να σας επισημάνουμε ότι συνέβαλε καθοριστικά για τη διενέργεια της επίσκεψης η περιγραφή της εκεί επικρατούσας κατάστασης ως προβληματικής από απεσταλμένους του Συμβουλίου της Ευρώπης, που μόλις είχαν και οι ίδιοι επισκεφθεί τον εν λόγω χώρο στο πλαίσιο επίσημης σχετικής συνεργασίας μας από κοινού με το Υπουργείο Εξωτερικών της χώρας μας.

Τόσο από την διενεργηθείσα αυτοψία, όσο και από την επίσκεψη του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη προέκυψε ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών και συγκεκριμένα τόσο το Τμήμα Αλλοδαπών, όσο και το Τμήμα Ασύλου, προέβαιναν σε έλεγχο της δυνατότητας υπαγωγής των αλλοδαπών στο πρόγραμμα νομιμοποίησης της διαμονής των μεταβατικών διατάξεων του Ν. 3386/2005. Ο έλεγχος αυτός διενεργείτο κατ' εξοχήν στους αλλοδαπούς εκείνους, οι οποίοι υπέβαλλαν παραίτηση από αίτηση ασύλου ή για την παραλαβή στοιχείων του ατομικού τους φακέλου (λ.χ. διαβατηρίων, απορριπτικών αποφάσεων ασύλου, σχετικών βεβαιώσεων κ.α.), προκειμένου ακριβώς να επιδιώξουν εν συνεχεία την υπαγωγή τους στη διαδικασία νομιμοποίησης του Ν. 3386/2005. Εφ' όσον δε, κατόπιν

προαναφερόμενου ελέγχου, που διενεργούσαν οι αστυνομικοί, διαπιστωνόταν η μη συνδρομή –κατά την κρίση των αστυνομικών- των σχετικών προϋποθέσεων νομιμοποίησής, οι αλλοδαποί συλλαμβάνονταν επί τόπου και κρατούνταν προσωρινά μέχρι την έκδοση της σε βάρος τους απόφασης απέλασης και στη συνέχεια απολύονταν, προκειμένου να αποχωρήσουν με ίδια μέσα από τη χώρα εντός προθεσμίας.

Κατά την συνάντηση του Βοηθού Συνηγόρου του Πολίτη με τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών επισημάνθηκε από την πλευρά του Συνηγόρου του Πολίτη ότι είναι αυτονόητο ότι οι αστυνομικές αρχές της δικαιούνται και οφείλουν να προβαίνουν στον έλεγχο της νομιμότητας της παραμονής των αλλοδαπών στη χώρα. Τονίστηκε, όμως, ιδιαιτέρως ότι ο έλεγχος της νομιμότητας της παραμονής ή του τίτλου παραμονής που φέρει ο κάθε αλλοδαπός είναι ζήτημα **όλως διάφορο** από τον έλεγχο της συνδρομής των προϋποθέσεων υπό τις οποίες ο αλλοδαπός δικαιούται να λάβει τίτλο παραμονής. Την αρμοδιότητα για αυτό το τελευταίο στο πλαίσιο της διαδικασίας νομιμοποίησης των παρανόμων αλλοδαπών σύμφωνα με τις μεταβατικές διατάξεις του ν. 3386/2005 ο νόμος την αναθέτει σε συγκεκριμένα κρατικά όργανα, άλλα από τις αστυνομικές αρχές. Στην προκειμένη περίπτωση ο νόμος έχει αναθέσει την κρίση περί νομιμοποίησής τους σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις, καθώς και τον έλεγχο των σχετικών δικαιολογητικών, αποκλειστικά και μόνο σε άλλες υπηρεσίες, και συγκεκριμένα στους Δήμους, μέσω των οποίων υποβάλλονται τα σχετικά αιτήματα και ελέγχεται η πληρότητα των δικαιολογητικών, και στις Περιφέρειες, όπου διαβιβάζονται οι αιτήσεις για την ουσιαστική κρίση και την έκδοση της άδειας διαμονής. Ο προληπτικός αστυνομικός έλεγχος θα αποτελούσε εμπόδιο για ένα σημαντικό αριθμό αλλοδαπών στην υποβολή των αιτήσεων για χορήγηση ή ανανέωση άδεια διαμονής.

Κατόπιν αυτών ο Αστυνομικός Διευθυντής, κ. Μπαλάκος, με πνεύμα άριστης συνεργασίας, δήλωσε ρητώς ότι στο εξής θα παύσει να διενεργείται έλεγχος υπαγωγής στις μεταβατικές διατάξεις του Ν. 3386/2005, το οποίο μας επιβεβαίωσε και η αρμόδια υπηρεσία σε μεταγενέστερη επικοινωνία, που είχαμε με το Τμήμα Ασύλου τις προηγούμενες ημέρες.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω η συμπεριφορά των αρμόδιων αστυνομικών αρχών εναρμονίζεται με την προβλεπόμενη από το νόμο κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ δημοσίων αρχών, η οποία άπτεται θεμελιωδώς της στοιχειώδους σε ένα κράτος δικαίου αρχής της νομιμότητας. Αντιθέτως, η οποιαδήποτε παράκαμψη της κατανομής αυτής, όπως αυτή παρατηρήθηκε στο παρελθόν, δεν θα ήταν επιτρεπτή, έστω και αν ακόμη αυτή θεωρούταν από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές αποδοτικότερη από τη σκοπιά της οικονομίας της διοικητικής δράσης.

Τέλος, θα ήθελα να επισημάνω ότι μέχρι τώρα η πρακτική των συλλήψεων των αλλοδαπών, μεσούσης της διαδικασίας νομιμοποίησης, φαίνεται να είχε μια επιπλέον, διόλου αμελητέα για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στη χώρα μας, συνέπεια: συγκεκριμένα, την δραστική υποβάθμιση της ποιότητας των συνθηκών κράτησης των υπό απέλαση αλλοδαπών στα οικεία καταστήματα. Ήδη, όπως διαπιστώθηκε, ο πληθυσμός των κρατουμένων υπό απέλαση ειδικά στα νέα κρατητήρια της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών έχει αυξηθεί εντυπωσιακά, εξαιτίας της μεταγωγής από τα σωφρονιστικά καταστήματα της χώρας αλλοδαπών απολυθέντων ποινικών κρατουμένων, σε βάρος των οποίων έχει επιβληθεί το μέτρο της δικαστικής απέλασης. Η πρακτική των προληπτικών ελέγχων είχε ως αποτέλεσμα την υπερδιόγκωση του πληθυσμού των εκεί κρατουμένων, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνει σημαντικά την προσπάθεια της αναβάθμισης των συνθηκών κράτησης των υπό

απέλαση αλλοδαπών, βασικό πυλώνα της οποίας αποτελούν οι νέες εγκαταστάσεις της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών.

Δεδομένου ότι η διαδικασία νομιμοποίησης των μεταβατικών διατάξεων του Ν. 3386/2005 βρίσκεται ακόμα εν εξελίξει, αλλά και του γεγονότος ότι η διαμεσολάβηση του Συνηγούρου του Πολίτη και η πρόθυμη συνεργασία της Υποδιεύθυνσης Αλλοδαπών Αθηνών κατέληξε επιτυχώς στην διακοπή μιας πολλαπλώς προβληματικής πρακτικής, που παρενέβαλλε εμπόδια στην υπαγωγή του αλλοδαπού πληθυσμού στην διαδικασία αυτή, σας ενημερώνουμε σχετικά, προκειμένου η νέα πρακτική της ανωτέρω Υποδιεύθυνσης να αποτελέσει χρήσιμο οδηγό για τη διαχείριση της επίμαχης διαδικασίας από τις κατά το νόμο αρμόδιες αστυνομικές αρχές της χώρας.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων για τη συνεργασία και παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

Με τιμή,

Ανδρέας Τάκης
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη

Κοινοποίηση
Γραφείο
Υπουργού Δημόσιας Τάξης
Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ. 101 77 Αθήνα